

XXV. ÉVFOLYAM 7. SZÁM 2015.

ZeneSzó

A MAGYAR KÓRUSOK ÉS ZENEKAROK SZÖVETSÉGE - KÓTA LAPJA

45 ÉVES A KÓTA

2015 - A 7. szám tartalomjegyzéke:

Címlap: 45 ÉVES A KÓTA

Címlap: Gál Béla

A 45 éves KÓTA köszöntése (Kocsis Klára)	3-4. oldal
Ünnepi koncert a 45 éves KÓTA tiszteletére – KÓTA Díj átadás (Kocsis Klára)	4-5. oldal
2015. október 4. – KÓTA Díj átadás – Dr. Mindszenty Zsuzsánna ünnepi beszéde	6. oldal
Ádám Jenő szobrának avatása (Márkusné Natter-Nád Klára)	6-7. oldal
Ádám Jenő emlékezete (Berkési Sándor)	8-9. oldal
Tartós napvilág – 25 éves a Debreceni Sol Oriens Kórus (Aczél Ákos)	9-10. oldal
30 éves az Illés Mihály alapította Szegedi Liszt Ferenc Kamarakórus (Hollós Petra)	10-11. oldal
Emlékhangverseny Somorján (Dr. Ittész Mihály)	11-12. oldal
Legyen öröm az énektanulás! (Mészárosné Surányi Olga)	12-14. oldal
A XI. Kodály Szaktábor – Magyarpolány, 2015. szeptember 25-27. (Nagy Tiborné Nyári Ágnes)	14-15. oldal
Katonadalos találkozó Taszáron (Utasiné Kenderák Tímea)	15-16. oldal
NépZeneSzó	
Fonóházi hangulatot idéztek (Nagy Tiborné Nyári Ágnes)	17. oldal
Egy kis technika... 115. (Dr. Bruckner Adrienne)	18. oldal
Társadalmi kérdések, keresztény válaszok a művészetben (Viadana Kórus- és Zenekari Egyesület)	18. oldal
Bárdos Szimpózium 2016 – Felhívás (Dr. Sárosi-Szabó Márta)	19. oldal
Csoportos és egyéni énekhangképzési ismeretek – Felhívás (Dr. Bruckner Adrienne)	19. oldal

Hátlap: KÓTA falinaptár 2016

A Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége – KÓTA 2015. december 13-án 19.30 órákor

ÜNNEPI KODÁLY HANGVERSENYT

rendez

Kodály Zoltán születésének 133-ik évfordulója alkalmából
a Zeneakadémia Nagyertermében

A hangversenyre tisztelettel meghívjuk és szeretettel várjuk!
A hangverseny védnöke Kodály Zoltánné Péczely Sarolta

Közreműködik:

Miraculum Gyermekkórus - Kecskemét, vezényel: **Durányik László**

Komlói Pedagógus Kórus, vezényel: **Dr. Szabó Szabolcs**

Orgonán közreműködik **Tóth Gábor**

ELTE Női kar, vezényel: **Dr. Mindszenty Zsuzsánna**

Zongorán közreműködik: **Weisenfeld Melinda**

Prelude Vegyeskar, vezényel: **Kabdebó Sándor**

A belépés díjtalan, de jegyet igényelni kell a Zeneakadémia pénztárában ill.
a KÓTA irodájában /06-1 225-3713, Mobil: 06-30 943-0933 e-mail: kota@kota.hu/

ZeneSzó

A Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége - KÓTA - lapja XXV. évfolyam. A szerkesztőbizottság elnöke: Márkusné Natter-Nád Klára
Tagjai: Kéry Mihály, Nógrády László, Ruthner Judith, Vajna Katalin, Vass M. Katalin Főszerkesztő: Vadász Ágnes
A szerkesztőség címe: 1011. Budapest, Szilágyi Dezső tér 6. I. em. 4. Tel.: 225 3713, E-mail: kota@kota.hu Postacím: 1537 Budapest, Pf. 406
Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. A szerkesztőség fenntartja az írások szellemét és tartalmát nem érintő rövidítések jogát.
A szerkesztőség írásbeli engedélye nélkül a lapban közölték nem használhatók fel.
Kiadja: A Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége - KÓTA. Felelős kiadó: Vadász Ágnes főtítkár
A lap a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával jelenik meg.
Előállítja: Gál Béla 2112 Veregyház, Fő út 84. E-mail: asreklam@gmail.com Tel.: (+36-30) 250-2416
HU ISSN 1215-0436
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága 1008. Budapest, Orczy tér 1. Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél.
E-mail: hirlapelfozetes@posta.hu Fax: (06-1) 303-3440 További információ: (06-80) 444-444
Egy példány ára 300,- Ft Előfizetési díj egy évre 3000,- Ft (10 szám)

nk
Nemzeti Kulturális Alap

A 45 ÉVES KÓTA KÖSZÖNTÉSE

A zene világnapján

Két nagyszabású ünnepi hangversennyel és egy könyvbemutatóval ünnepelte idén október 4-én a zene világnapját a KÓTA. A rendezvényeknek különös jelentőséget az adott, hogy ugyancsak idén ünnepli a KÓTA fennállásának 45. évfordulóját is.

A délelőtti hangversenyt és annak részeként K. Udvari Katalin Művelődéstörténeti kincsestár című könyvének bemutatóját a budapesti Nádor Teremben tartották, rendezője a **Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület** és a **Püski Kiadó** volt. Az ünnepi eseményen megjelentek a KÓTA 45 éves történetének kiemelkedő hazai és külföldön élő személyiségei valamint a kórusélet és a bemutatott könyv jeles képviselői.

Ünnepi beszédet Szőnyi Erzsébet Kosuth-díjas zeneszerző, Kiváló Művész, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem ny. tanszékvezető egyetemi tanára, az MMA rendes tagja, a Nemzet Művésze mondott. Egyebek közt arra emlékeztetett – miként K. Udvari Katalin könyvéhez írott előszavában is írta –, hogy nemzetközi hírű kórusaink és iskolai zenetanításunk sikere, fellendülése „nem magától lett”, hanem három dolog alapozta meg. Először „a kórusok tevékenységét szemmel tartó és azt támogató mozgalom”, vagyis az 1948–1950 közt szervezett alakult Bartók Béla Szövetség (amelyben Kodály Zoltán is oroszlánrészt vállalt). Másodszor a nyomában létrejött, 1970–1990 közt létező Kórusok Országos Tanácsa (KÓTA), amely átalakulva most ünnepi fennállásának 45. évfordulóját. Harmadszor pedig az olyan kivételes személyiségek, mint a KÓTA alapító, első főtákará, **Maróti Gyula**, akinek emléket állít a most megjelent és bemutatott Művelődéstörténeti kincsestár – Válogatás dr. Maróti Gyula (1912–2004), a Kórusok Országos Tanácsa (KÓTA) alapító főtákarának magán dokumentum-gyűjteményéből című könyv. Szőnyi Erzsébet méltató szavainak az adott különösen becses értéket, hogy ő azon kevesek egyike, aki nagy idők tanújaként a fent említett három összetevőnek nemcsak személyes átélője, hanem tevékeny részese is volt.

A délelőtti hangversenyen az esemény súlyához, jelentőségéhez illően kóruséletünk, népzeneink színe-javából kaptunk reprezentatív összeállítást. Elsőként a **Hunyadi János Ének-zenei, Nyelvi Általános Iskola Kiskórusa** énekelt Kodály-, Vásárhelyi- és Kocsár-műveket,

a tőle megszokott magas színvonalon, **Tóth Annamária** vezényletével. Az alsó tagozatosokból álló kórus a Budapesti Éneklő Ifjúság kórustalálkozóján 2012-ben és 2014-ben elnyerte Az Év Kórusa címet. Őket hallgatva biztosak

könyvből hangzott el részlet, **Maróti Gyula**: Pünkösdi Zenei Ünnepségek Kecskemét, 1949 című írását, **Szentkirályi Márta** és az első zenei általános iskola emléket idéző sorokat olvasta fel **Szedlacsek Katalin**. Majd egy magyarországi bemutató következett: **Körmendi Klára** Liszt-díjas és Bartók-Pásztory-díjas zongoraművész adta elő Gyulai Elemér III. szonátájának I. allegro tételét. Őt követően a magyar népdal egyik avatott előadója, **Petrás Mária** lépett a pódiumra, csángó népdalokat énekelt. A magyar örökség díjas és magyar művészetért díjas énekművész ezzel zenei kultúránkunk legősibb vidékére kalauzolt el bennünket, a csángó dalokban a Kodály által kedvelt ún. lokriszi hangsort is megcsillagította a hallgatóság előtt.

A könyv szerzője, **K. Udvari Katalin** – akinek eddig is több kórusérettel és a kodályi értékekkel foglalkozó könyve jelent meg – is megszólalt. Elbeszélte most bemutatott könyve születésének, formálódásának folyamatát. Eszerint eredetileg **Maróti Gyula** műveiből összeállított katalógust, majd emlékkönyvet szeretett volna, de a téma sokszínűsége és gazdagsága, a bőség zavara miatt könyve végül – az olvasók és a szakma szerencséjére – jókora kultúrtörténeti tablóvá szélesedett. Szavai nyomán és a könyvbe beleolvassva megbizonyosodhattunk arról, hogy a Művelődéstörténeti kincsestár valóban hiánypótló és rendkívül becses kordokumentum, amely nemcsak az asztalosságéból a többszörös egyetemi tanárságig, könyvek és cikkek szerzőségéig, a zenei élet és a magyar nyelv, a népművelés egyik meghatározó voltáig ívelő **Maróti Gyula**-életutat mutatja be dokumentatív erővel, hanem egyúttal a XX. századi kórus- és zenei életünk hőskorától napjainkig vezető útról, a szinte az egész XX. századot átívelő, napjainkig tartó művelődéstörténeti fejlődésről is hiteles képet rajzol, számos adatával és az összefüggések feltárásával. Ezért – miként a szerző is jelzi könyve ajánló soraiban – bizvást ajánlja egyaránt zenészeknek, kórusérettel foglalkozóknak, iskolásoknak, tanároknak, zeneszerzőknek, művelődéstörténet iránt érdeklődőknek.

Érdekfeszítő beszámolója után **Pásztor Zsuzsa** aranydiplomás zongoraművészt, az ELTE egykori tanárát, a Psalmus Humanus Egyesület tagját köszöntötték 80. születésnapja alkalmából, akinek életpályája példamutató a mai korosztályok számára. Majd ismét egy részlet következett a könyvből: **Tóth László**: Miért vagyok kórustag? – Egy Vasaskórustag emlékei a 60-as évekből című írását olvasta fel **Stipkovits Fülöp**. **Tóth László** egyebek közt azt a ma is megszívlelendő igazságot fogalmazta meg, amelyről manapság hajlamosak vagyunk megfeledkezni, nevezetesen, hogy a kórusélet a magánéletet

is alakítja – nemcsak az ő, hanem a felesége és hat gyermeke élete is a Vasas-kórushoz kötődött. Ugyanis a kórus egyúttal a társasági élet alakítója, értéke, hiszen sok magányos embernek ez jelenti az egyetlen családot.

A délelőtti koncert méltó megkoronázása az utolsó fellépő, a **Musica Nostra Női**kar volt *Mindszenty Zsuzsanna*, Liszt-díjas karnagy, a Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége (KÓTA) elnöke, az ELTE Zenei Tanszékének tanára vezényletével. Előadásukban bemutatót kaphattunk a jövőendő

karvezetők énekkari kultúrájából, egy magasan integrált, szép hangú kórus és értő karnagy művészi értékeiből.

Az ELTE BTK Zenei Tanszékének hallgatóiból 1994-ben alakult, kétszeres Artisjus-díjas együttes Bartók három ismert kórusművét szólaltatta meg (Tavaszi, Madárdal és a parlando előadasmódja miatt különösen nehéz karnagy feladatot jelentő Isten veled!), utána Szőnyi Erzsébet három művét hallhattuk a Musica Nostrától: részletet a Hat középkori himnusból Sík Sándor fordításában, a Szűz Mária dicséretét és a játékos, ütőhangszerrel kombinált Szamáréneket.

Kocsis Klára

ÜNNEPI KONCERT A 45 ÉVES KÓTA TISZTELETÉRE – KÓTA DÍJ ÁTADÁS

A másik zene világnapjai esemény a KÓTA által rendezett esti hangverseny volt a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium dísztermében. Ez a rendezvény nemcsak a KÓTA fennállása 45. évfordulójának és a zene világnapjának örömnempe volt, hanem annak ünnepe is, hogy az újból kedvezőbb anyagi feltételek miatt gazdagabbak, sokrétűbbek lehettek a KÓTA-díjak, akár csak hajdanán. Az ünnepi hangverseny megnyitóját *Mindszenty Zsuzsanna*, a KÓTA elnöke mondta. Ezt követően a zenei gálaműsorban az idei KÓTA-díjjal kitüntetettek léptek fel.

Elsőként újra a Nádor Teremben szereplő **Hunyadi János Énekei**, **Nyelvi**

általános Iskola gyerekeit hallhattuk, de most nem a délelőtti Kiskórus, hanem a Nagykórus lépett fel, amelyben már felsősök is szerepeltek *Igaliné Büttner Hedvig* Artisjus-díjas

karnagy vezényletével, aki húsz éve áll együttese élén. Ezt követően a **Budapesti Monteverdi Kórus** állt a dobogóra *Kollár Éva* karnagy vezényletével, maradandó élményt nyújtva, magyar szerzők, Csemiczky

Miklós, Tamás Alajos, Orbán György, Gyöngyösi Levente, Szőnyi Erzsébet egy kórusművét szólaltatva meg. Az ünnepi hangversenyen helyet kaptak hazai német nemzetiségi kórusok is, a

műsor összeállítói jóvoltából. Három együttesük is fellépett, először egyenként, majd közösen énekelve is. Vidám, több tangóharmonikával kísért dallamaik, népviseletbe öltözött kórustagjaik jókedvre derítették a közönséget, és ízelítőt kaphattunk a magyarországi német kultúrából, kedélyességből is. Hallhattuk a **Mondschein**

Budapesti Monteverdi Kórus

Német nemzetiségi kórusok közös fellépése

Szekszárdi Német Nemzetiségi Kórust (karnagy: *Molnár Márta*, KÓTA-díjas), a **Felsőgallai Német nemzetiségi Dalkört** (karnagy: *Saltzer Géza*) és a **Fertőrákosi Német Dal és Kultúregyesületet** (kar-

Gyöngyöstarjáni Pávákör

nagy: *Harcz Katalin*). Végül a **Gyöngyöstarjáni Pávákör** énekelt (művészeti vezető: *Némethné Süveges Zsuzsanna*), hatalmas vastapsot aratva.

Az est fénypontja mégis kétségtelenül az idei KÓTA-díjak átadása volt. *Mindszenty Zsuzsanna* elnök, *Hraschek Katalin* elnökségi tag, *Vadász Ágnes* főtítkárnak nyújtotta át az erre érdemeseknek a KÓTA erről szóló oklevelét és hozzá az emléklapok virágcsokor kíséretében, valamint az első ízben kiadott, 2016-os éves falinaptárt – amelyen a tizenkét hónaphoz tizenkét jeles magyar kórus művészi fotója látható.